

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Cap. III. De Ordine Charitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

am contra justitiam: tum quia est usurpatio alienæ potestatis, nempe Superioris, ad quem solum punitio pertinet: tum quia quisque habet jus, ut non puniatur ab eo, qui nullam habet auctoritatem, & jurisdictionem in ipsum. Imò nunquam licet expectere punitorem inimici, etsi justam, & legitima auctoritate factam, quatenus ejus malum est; nam hoc est actus odii nunquam liciti.

CAPUT III.

De Ordine Charitatis:

Q. 1. *AN Ordo in Charitate servari debet?*

Resp. Aff. Ita omnes. Prob. 1. ex Cant. 2. *Ordinavit in me Charitatem.* 2. Ex S. Aug. lib. 1. de Doctr. Christ. cap. 27. *Ille justè & sanctè vivit . . . Qui ordinatam dilectionem habet, ne aut diligat, quod non est diligendum; aut non diligat, quod est diligendum; aut amplius diligat, quod est minus diligendum; aut equè diligat, quod vel minus, vel amplius diligendum est . . . Etsi Deus omni homine amplius diligendus est, amplius quisque debet Deum diligere, quàm seipsum. Item amplius alius homo diligendus est, quàm corpus nostrum: quia propter Deum ista omnia*

nia sunt diligenda; & potest nobiscum alius homo Deo perfrui, quod non potest corpus, quia corpus per animam vivit, qua fruimur Deo. 3. Ex S. Thom. 22. q. 44. a. 8. Modus, qui pertinet ad rationem virtuosi actus, cadit sub precepto, quod datur de actu virtutis: Ordo autem Charitatis pertinet ad ipsam rationem virtutis, cum accipiatur secundum proportionem dilectionis ad diligibile. Unde manifestum est, quod Ordo Charitatis debet cadere sub precepto. 4. Quia objecta diligenda, & optanda non sunt equalia inter se: Ergo debet esse inter illa Ordo, ut Charitas sit recta. 5. Deus vult, ut aliquos, nempe qui nobis sunt conjunctiores, plus diligamus.

Duplex autem est Ordo in Charitate servandus, alter in personis, alter in bonis. In personis homo amare debet. 1. Deum utpote principium, ac finem ultimum rerum omnium, & summè bonum, ac perfectum. 2. Seipsum. 3. Cæteros homines. In bonis primum locum tenent bona spiritualia, seu supernaturalia nempe gloria, seu beatitudo æterna, gratia, & virtutes. 2um. Bona naturalia, & bona corporis, ut vita, integritas membrorum, sanitas, &c. 3um. Bona externa, ut honor, fama, divitiæ, &c. Item bonum commune majus est bono privato; quia bonum commune est bonum totius, &

bo.

bonum privatum est bonum partis : sicut autem totum est majus sua parte , ita bonum totius majus est bono partis , ideoque ei præferendum.

Q. 2. An, & quomodo quisque seipsum magis diligere debet, quam proximum?

Resp. I. Unusquisque tenetur seipsum magis diligere simpliciter, & absolute quam proximum. Ita S. Thom. q. 26. a. 4. & q. 44. a. 8. ad 2. Prob. 1. ex Matth. 22. *Diliges proximum sicut teipsum.* Ubi dilectio sui proponitur ut Regula, & exemplar amoris proximi. Regula autem prior, & potior est, quam Regulatum. 2. Quia ex Ordine Charitatis homo magis inclinatur ad sui dilectionem, quam proximi, estque sibi magis conjunctus. Unde illud Eccli. 14. *Qui sibi nequam est, cui alii bonus erit?*

Hinc 1. Quisque tenetur se magis diligere in bonis spiritualibus, quam proximum, ita ut sibi potius velit & comparet Dei gratiam, amicitiam, virtutes, & beatitudinem æternam, quam cuilibet alteri, cum hæc bona sint omnium maxima, & maximè necessaria. Quod indicant hæc Christi verba Matth. 16. *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, &c.*

2. In quacunque corporali necessitate æquali

æquali licet sibi potius subvenire quàm alteri privato; nam nemo tenetur diligere proximum magis, quàm seipsum, sed solum sicut seipsum. Imò juxta multos tenetur seipsum magis diligere quoad vitam temporalem, & bona ejus conservationi necessaria quàm proximum parem, vel inferiorem: quia (ut ait S. August. lib. de Mendac. cap. 6.) *Si pro illius temporali vita suam ipsam temporalem perdat, non est jam diligere sicut seipsum, sed plusquam seipsum: quod sana Doctrina Regulam excedit.* Præterea per se loquendo Charitas magis inclinatur subjectum suum ad sui conservationem, quàm ad conservationem alterius privati. Ergo qui privati vitam suam præfert, agit contra inclinationem Charitatis, ideòque contra ordinem Charitatis: & consequenter peccat contra Charitatem. Alii tamen multi cum S. Thoma censent licere vitam propriam exponere pro servanda vita alterius privati, non quidem præcisè ob bonum vitæ proximi, quæ ut talis non debet præferri vitæ propriæ; sed ob speciale quoddam virtutis exercitium, quod in certis circumstantiis exsurgit ex alio titulo, v. g. si vitam exponas pro altero, cujus vita sit utilior ad promotionem gloriæ Dei, si pro parente, insigni Benefactore, &c. Ad insigne opus pietatis, gratitudinis, &c. Nam, inquit, actus virtutis Christianæ,
qui

qui tunc exercetur, majus bonum est vita temporali. Textum verò S. Augustini alatum explicant, si vita amittatur ob vitam proximi præcisè sumptam ut talem, non autem ob exercitium virtutis.

Dixi, *Privato*; nam subditus tenetur vitam propriam certo periculo exponere pro salute Reip. vel Principis sui, aut alterius personæ Reip. necessariæ. Nam membrum periculo exponi, imò & abscindi debet pro conservatione totius; & quælibet pars bonum totius suo privato præferre tenetur.

Resp. II. Unusquisque ex Charitate tenetur proximum magis diligere in spiritualibus, quàm se ipsum in corporalibus. Tum quia quilibet tenetur diligere proximum sicut se ipsum: at quilibet tenetur se ipsum magis diligere secundùm animam, quàm secundùm corpus, ergo similiter, &c. Tum quia anima proximi secundùm rectam rationem magis amabilis est, quàm corpus proprium; nam ipsa longè præstantiori, quàm corpus proprium, modo participat bonitatem divinam, quæ est objectum formale Charitatis; estque capax possessionis Dei, non corpus proprium, & in ipsa Deus magis glorificari potest, quàm in corpore proprio. Hinc.

Resp. III. Tenemur præferre salutem æternam proximi bonis omnibus nostris temporalibus, & vitam nostram certo peri-

periculo exponere pro salute proximi in necessitate extrema spirituali positi, hoc est, versantis in periculo damnationis æternæ, à quo se eripere non possit sine ope nostra, quando est spes illum juvandi. Est communis, & Constat 1. ex Joan. 15. *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.* At Christus nos ita dilexit, ut vitam corporalem pro animarum nostrarum salute amiserit. Item ex 1. Joan. 3. *Nos debemus pro fratribus animas ponere.* Quæ Lex obligat saltem in extrema necessitate spirituali, alioqui nunquam obligaret. 2. Ex S. August. lib. de Mendac. cap. 6. *Temporalem vitam suam pro æterna vita proximi non dubitabit Christianus amittere: hoc enim præcessit exemplum, ut pro nobis Dominus ipse moreretur.* Ad hoc enim, & ait. *hoc est, mandatum meum, ut diligatis invicem, sicut & ego dilexi vos.* 3. Quia tenemur amare proximum sicut nos ipsos. Ergo sicut in periculo salutis, quo non possemus liberari sine jactura vitæ, tenemur ex Charitate nostri vitam amittere potius, quam salutem æternam: ita, &c. Præterea salus æterna proximi est bonum longè excellentius, & amabilius vita nostra temporali, ideoque ei in necessitate anteponendum juxta debitum ordinem Charitatis.

Hinc teneris infantem moriturum Bap-
tizare etiam cum vitæ damno, si alius non
adsit, qui id faciat. Item si scias aliquem
existentem in peccato mortali interficien-
dum in somno, vel nil cogitantem, teneris
cum vitæ periculo ei subvenire, modo
prudenter judices te illi profuturum: ne-
mo enim tenetur ad opus prorsus inutile
cum proprio gravi damno.

Resp. IV. In gravi necessitate spirituali
communitatis teneris ei subvenire etiam
cum vitæ periculo. *Ita Suarez, De Lugo,*
Azor, & alii. Quia talis necessitas sem-
per conjuncta est cum necessitate extrema
aliquorum privatorum; nam multi in illa
necessitate probabiliter peribunt. Et quia
ipsa per se est gravissimum malum, cui me-
ritò succurri debet cum jactura vitæ ali-
cujus privati, imò gravis necessitas Spiri-
tualis communitatis non minoris æstimanda
est, quàm extrema alicujus privati.

Hinc si quis hæresim alicubi spargat, te-
neris cum periculo vitæ impedire, si possis,
& nemo alius impediatur. Item si in perse-
cutione, vel hostili incursione plebs aliqua
careret Sacerdote, & aliunde esset exposi-
ta gravibus periculis peccandi, teneris
cum periculo vitæ illi opitulari. Quod
ad alios similes casus ob eandem rationem
extendi debet.

Q. 3.

Q. 3. *Quis ordo erga proximos inter se servandus est?*

Resp. I. Magis diligere debemus affectu complacentiæ sanctiores: quia sunt amiciores, & conjunctiores Deo, & secundum se amabiliore. Item velle illis majorem gloriam, quia habent majorem gratiam.

Resp. II. Quoad amorem affectivum, simul & effectivum, quo alteri benefacimus, consanguinei secundum varios gradus in pari necessitate præferendi sunt quoad bona temporalia, & spiritualia aliis licet melioribus: quia ad hoc inclinatur Charitas, propter naturalem conjunctionem, quæ, cum sit prior ordine naturæ, & præsupponatur omnibus aliis, sitque firmior, & immobilior, utpote in natura ipsa fundata, priorem locum postulat in dilectione quoad bona amicis appetibilia. Enim verò Ordo Charitatis non invertit ordinem naturæ, sed potius illum perficit. Post hos ceteri secundum varias conjunctiones affinitatis, amicitiae, societatis, præferendi sunt extraneis: nam ratio dicit magis diligendos esse conjunctos, quam extraneos, & conjunctiores, quam minus conjunctos; & Charitas ad hoc inclinatur. *Cum omnibus prodesse non possis, his potissimum consulendum est, qui constrictius tibi jungantur.*

E e 2

Ait.

Ait. S. August. lib. 1. de Doct. Christ. cap. 28. Patria tamen, seu Resp. Præferenda est parentibus: quia est totum, cujus sunt partes parentes, qui proinde tenentur vitam pro illius salute exponere; cum totum parti, & bonum totius bono partis præferendum sit.

Resp. III. Cæteris paribus ex consanguineis præferendi sunt propinquiore; nam si propter naturalem conjunctionem teneris magis diligere consanguineos cæteris paribus: tenemur etiam, cæteris paribus, propter naturalem conjunctionem majorem, magis diligere consanguineos propinquiore.

Item ex consanguineis æquè propinquis tenemur magis diligere digniores, seu aliquam in consanguinitate eminentiam habentes; nam hoc ipso, cæteris paribus, sunt magis diligibiles. Hinc.

Resp. IV. Inter ipsos consanguineos Pater, & Mater in necessitate extrema, ubi vita periclitantur, præferendi sunt filiis, & uxori, & aliis omnibus. Ita S. Thom. q. 26. a. 11. quia, præter communionem sanguinis habent eminentiam principii, sunt enim principium nostri esse, quod est ingens beneficium, & fundamentum ad recipienda ab alio beneficia. Extra necessitatem extremam, & ubi agitur de conservatione proprii statûs uxor, & filii non emancipati, juxta multos, præferri debent parentibus,
pro-

propter arctiorem in communi victu, & vitæ societate conjunctionem viri, & uxoris, indicatam Gen. 2. & Mat. 19. *Dimittet homo Patrem suum... & adhaerebit uxori suæ,* &c. Et quia bonum familiarum & Reip. id postulat. Unde S. Thom. 2. 2. q. 26. a. 9. ad 1. ait: *Filiis magis debetur cura provisionis.* 2. Cæteris paribus Pater præferendus est matri: quia est principalior, ac nobilior causa nostri esse naturalis, cum sit præcipua causa generationis; estque familiæ caput, & ad eum magis spectat cura liberorum: unde major ei honor, & amor debetur. S. Thom. ibidem. 3. Uxor præferenda est filiis: quia est una caro cum Marito, & principium liberorum. 4. Fili sunt præferendi cæteris omnibus: quia sunt conjunctiores, cum à substantia parentum procedant: Fratres cognatis ob majorem sanguinis conjunctionem.

Hinc in naufragio, vel alio mortis periculo, filius tenetur Patrem præ aliis omnibus liberare, uxorem præ filiis, &c. Inter extraneos verò meliores præferendi sunt aliis; nam ob majorem sanctitatem sunt Deo similiores & conjunctiores; ideoque magis amabiles, justus peccatori, fidelis infideli ob majorem conjunctionem spiritualem. Item persona publica, vel bono communi valde utilis præferenda est privatæ: quia bonum commune, utpote bonum multorum, præferendum est bono privato,

Ec 3

quod

quod est unius vel paucorum. Item ceteris paribus Benefactor aliis præferendus est.

Dixi, *in pari necessitate*. Quia extraneus, in majore necessitate positus præferendus est propinquo longè minùs indigenti: nam cùm præceptum Charitatis non obliget ad benefaciendum aliis, nisi sint in aliqua necessitate, magis, & potiùs obligat, ubi major est necessitas. S. Th. q. 31. a. 3. quòd si possis omnibus subvenire, teneris. Hinc extraneus in necessitate gravi spirituali debet præferri consanguineo gravem necessitatem corporalem patienti: quia tum necessitas extranei est major ob indigentiam boni magis necessarii, & quia sicut tenemur magis diligere proximum in spiritualibus, quàm nos ipsos in corporalibus: ita & tenemur magis diligere extraneum in spiritualibus, &c. Porro obligatio servandi hunc ordinem est ex genere suo gravis, cùm nascatur ex præcepto Charitatis gravissimo, & ejus materia ac finis sit gravis.

CAPUT IV.

De Eleemosyna.

Q. 1. *Quid est Eleemosyna?*

Resp.